

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani
Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Franciškanska ulica 6 I. Rokopisov ne vračamo. Neprankiranih pisem ne sprejemamo. Izdaja vsak četrtak. Naročnina letna 60 Din. za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru. — z. p. poseb. Pošt. čk. št. 11.197. Telefon 3112

Izgovori ne drže.

Kakor se mora boriti vsaka stvarca pod božjim solncem za svoj obstanek in napredek, prav tako se mora tudi človek. Ta boj ni lahek posameznikom, še težji pa je celim stanovom. Najtežji je pa seveda takozvanim mladim stanovom, ki si morajo vsako trohico materialnih in moralnih dobrin priboriti šele po trdem in dolgotrajnem boju z drugimi stanovom.

Če primerjamo sedanji položaj našega stanu v človeški družbi z njegovim položajem še pred petdesetimi ali šestdesetimi leti, opazimo tako velikansko razliko bodisi v moralnem kakor tudi v materialnem oziru, da jo more videti in otipati celo slepec. Takrat ni bil učitelj — nič, zdaj pa je na tem, da postane — vse. Prej je bil med zadnjimi, zdaj pa lahko postane važen faktor, če se bo zavedal sam svoje moči in vzorov vršil svojo poklicno nalogo.

Kratkoma: vse moralne in materialne dobrine, ki jih danes uživa naš stan, so v prvi vrsti sad naše stanovske organizacije, ki je za nje delala in se borila od vsega početka. Kar imamo danes, to ni od včeraj in predvčerajšnjim, ampak je plod šestdesetletne nepretrgane borbe organizacije. Ako bi ne bili naši predniki v tedanjih časih in razmerah na svojem mestu, bi bil današnji položaj našega stanu v moralnem in materialnem oziru neprimerno slabši nego je. Sedanjost uživa plodove dela in truda organizacije iz preteklosti, bodočnost jih pa bo iz sedanjosti.

Ze naravni čut hvalečnosti nas torej veže, da stojimo v vrstah stanovske organizacije. Veže pa nas tudi dolžnost na poznejša pokolenja našega stanu.

Ali torej ne zasluži po vsej pravici očitka tisti, ki uživa plodove organizacije, za katero ni mignil niti z mezinem, za katero ne žrtvuje niti pare?

So pa še drugi razlogi, ki nas silijo, da zahtevamo včlanjenje vsega učiteljstva v stanovsko organizacijo.

Vsak stan uživa v človeški družbi le toliko ugleda, kolikor si ga priboji, oziroma kolikor ga faktično zasluži po svojem delu in nastopu v javnosti. Ugled stanu pa se meri tudi po kompaktnosti in številu članstva. Samo ob sebi je umevno, da stanovska organizacija ne more nikjer in nikoli uspešno nastopati, če stoji večje število pripadnikov dotičnega stanu izven njenih vrst. Na ta način slabijo in onemogočajo uspešno borbo za dobrine lastnega stanu in ji jemljejo ugled, o katerem ti vedo ravno oni povedati toliko praznih besed, a ti ne morejo podati niti enega dokaza.

Da so vsi izgovori neorganiziranih glede včlanjenja v skupno stanovsko organizacijo prazni in ničevi zlasti v sedanji dobi, sem že zadnjič omenil.

Pa si oglejmo vsaj nekatere glavne.

Mnogi naštevajo, da je stanovska organizacija nepotrebna, ker ni mogla priboriti boljšega materialnega položaja. Kakor da bi bila stanovska organizacija obenem tudi zakonodajno telo, ki samo odreja in določa prejemke! Takim ljudem bi človek res privoščil, da bi uživali samo tiste materialne in pravne dobrine, kakršne bi bile brez posredovanja in borbe organizacije. Potem bi menda vsaj videli in tudi uvideli razliko.

Drugi stoje zopet na stališču, da organizacija ni taka, kakor bi naj bila, seveda po njihovih mislih in po njihovem okusu. Če so njihove misli in njihov okus absolutno pravilni, to je seveda drugo vprašanje. Pa naj bo temu tako ali drugače. Če se ti ne zdi kaj prav, je tvoja in vsakega zavednega učitelja dolžnost, da se bori za odpravo nedostatka do zadnjega, ne pa, da vrže takoj puško v koruzo in jo sramotno popiha. Tako ne delajo borci.

Ni majhno število onih, katerim se je stanovska organizacija zamerila s tem, da niso dobili zaželenega mesta. Takim se pač najbolje vidi, kako krvavo so se potrebni organizacijske vzgoje, da bi vsaj približno pojmovali njen namen in pomen.

Posameznikom zopet ni ljuba ta ali ona oseba, ki je na vodilnem mestu organizacije. Če navaja razloge, so navadno zelo piškavi in ne drže. Pri takih je večinoma samo in golo osebno nasprotstvo, ki ima svoj izvor v njih samih. Vodstvo organizacije je izraz in volja organizirancev. Če ti ta ali ona oseba ni v razdalji ni po volji, navedi jasno in močito razloge. Če so dovolj tehtni, jih bo večina upoštevala. Zakaj »vox populi, vox Dei«. Ako jih pa ne upošteva, potem niso dovolj tehtni. In zopet je tvoja dolžnost, da se pokoriš večini, ne pa, da bežiš iz stanovskih vrst.

Neorganiziranci navajajo često kot vzrok tudi težke materialne prilike, češ, da ne zmorejo stanovskega davka. Naše gmotne prilike res, da niso bogve kako rožnate. A vendar so take, da zmore stanovski davček vsakdo, če le hoče. Ne samo enkrat, ampak tudi petkrat in še večkrat toliko izdamo za druge, manj važne potrebe in zadeve, kakor je naša stanovska organizacija, pa nam ni žal denarja.

Pomisliti pa je tudi treba, da pridobljene dobrine niso stalne, da se je treba vedno znova boriti za te ali one moralne ali materialne pridobitve. In kdo bo to storil, posamezniki ali organizacija?

Obstoj organizacije je pa zopet odvisen ne od vodstva, ampak od članstva, od posameznikov. Kakorkoli obrneš, vedno moraš priti logično na ugotovitev, da je stanovska organizacija neobhodno potrebna.

Dokazano je, da neorganizirano učiteljstvo ne more vršiti svojega poklicnega dela v polni meri bodisi v šoli, kakor tudi zunaj nje, ker nima v lastni osebi niti podlage in predpogojev za temeljne zahteve, ki jih terjata sedanja doba od našega učiteljstva. Iz tega pa logično sledi, da včlanjenje vsega učiteljstva v stanovski organizaciji ni samo notranja zadeva stanu kot takega, ampak je tudi v interesu uprave, ki hoče in tudi mora gledati na to, da je učiteljstvo na višku pri izvrševanju svojega poklicnega dela. Zato mora voditi račune o tem, kdo je včlanjen v stanovski organizaciji in kdo ni. Če se zanima za to, da je vse učiteljstvo včlanjeno in dela pri organizaciji Sokola, je tudi njena dolžnost, da mora biti vse učiteljstvo deležno moralnih dobrin, ki jih zamore nuditi le stanovska organizacija. Kdor tega ne uvidi sam, temu morajo pokazati to drugi.

Z včlanjenjem vsega učiteljstva v stanovski organizaciji bo samo ob sebi prenehalo tudi tisto nerganje neorganizirancev na stanovsko organizacijo in njene voditelje. Tisto večno nerganje je pri neorganizirancih posledica vsled nepoznanja razmer, ker se ne udeležujejo skupnih zborovanj, na katerih se obravnavajo stanovske zadeve.

Obenem pa bo tudi konec tisti mučni situaciji, v katero nas postavljajo neorganiziranci ob času zborovanj ne samo pred mladino in njene starše, ampak tudi pred javnost. Saj kaj si morajo misliti o nas ti faktorji, če se nekatere šole udeležujejo zborovanj ter imajo pouka prost dan, druge šole pa ne, ali pa samo delno. Zborovanja učiteljskih društev so neobhodno potrebna za vse učiteljstvo v svrhu poglavitne v posključna vprašanja, ne pa samo nekatere.

Zato moramo najti pota in sredstva, da bo včlanjeno vse učiteljstvo v stanovski organizaciji. Uverjen sem, da jih bomo tudi našli in tako odstranili rakano, ki razjeda naše skupno stanovsko telo.

—ski.

Za povzdigo mladinskih pevskih zborov.

Cenjeni čitatelji »Učit. Tovariša« se bodo gotovo čudili, da sem prijel za pero in se oglašil. Temu povod je nastop mladinskega pevškega zbora šole Trbovelje-Vode na slavnosti pevškega društva »Lipa« v Litiji. Na vseh zborovanjih bivše Zveze slovenskih pevskih zborov, pozneje ljubljanske župe JPS in sedanje Hubadove župe JPS smo v naših debatah zadeli na mrtvo točko pri debati o potrebi pevškega naraščaja. Poudarjal sem vedno, da vodi večino pevovodij naš pevski pokret kader učiteljev-glasbenikov, ki so deloma že na učiteljsko dobili za to primerno naobrazbo in ki so se potem še sami izpopolnjevali v praksi poučevanja pevskih zborov. Stari pevci polagoma hodijo v penzijo in manjka nam novih, mladih moči. Zakaj? Zato, ker se petje v naših šolah premalo smotreno goji. Za vzgojo pevškega naraščaja je baje v učnem

načrtu odkazano tako malo ur, da skoro nič. Teh pritožb sem čul že mnogo. In še nikoli se ni javno nihče izmed glasbenih pedagogov oglašil in protestiral. Slovenci smo pevski narod, radi pojemo in zato bi se moralo že od osnovnih šol dalje, polagati večjo pažnjo na glasbeno vzgojo naše mladine. Imel sem priliko poslušati razne mladinske zборе v Ljubljani in drugod. Hvalevredno so se njih vodje potrudili, mladini vcepjati ljubezen do pesmi, in lepo so zbori nastopili. Vendar me je najbolj prijetno presenetil mladinski zbor iz Trbovelje-Vod, ki si je pred dobrim letom nadel nalogo propagirati sodobno mladinsko vokalno glasbo. Pobudo za njegovo ustanovitev je dal učitelj gosp. Šuligoj Avgust. Pobudo za ustanovitev sedanjega zbora mu je dal Bakvilov mladinski zbor pohabljenec v Pragi in dunajski zbor »Sängerknaben«. Trboveljski mladinski zbor,

Naši prosvetni domovi.

(Jutro)

Zopet nova „palača“.

8. septembra so jo otvorili. Zidali so jo vrli Gorjušci, ki žive 989 m visoko. Mnogo žrtev je zazidanih v to „palačo“, kakor v vsakem kraju. Lepa stavba je to; prijetna za oko, praktična za življenje. Vse je v njej: Dosti solca, zraka, veselja, ponosa ... Ka-

kor povsod... Pa je vendar razlika v našem: Tu so ljudje prosili oblasti, da se je zidalo, drugod mora pritiskati oblast. Prav v tem vidim bistvo v vrednosti te zgradbe. Da bi tudi drugod tako mislili in delali, to bi bilo ameriških palač... P.

bi se gotovo ne razvil tako hitro brez trdne opore od strani upraviteljstva in učiteljstva deške in dekliške šole v Trboveljah-Vodah. Umevno je, da je za izvedbo takih akcij treba vedno volje, sporazuma in sodelovanja vsega učiteljskega zbora dotične šole. O kvaliteti trboveljskega mladinskega zbora je pohvalno pisal povodom koncerta v Rogaški Slatini tov. Srečko Kumar, jaz pa sem v »Jugoslovanu« povedal, če bi vse šole v Sloveniji gojile našo pesem tako kot trboveljska, bi kmalu dobili prepotrpeben pevski naraščaj. Zbor šteje 100 pevcev in pevk od 3. razreda dalje in bo nastopil dne 8. novembra t. l. tudi v Ljubljani.

Namen teh vrst naj bo opozoriti naše delavno učiteljstvo, da vsepovsod smotreno začne s pevsko vzgojo naše mladine po vzgledu trboveljskega mladinskega zbora. Merodajni krogi naj poskrbe, da dobi petje v učnih načrtih dovolj časa. Potem se nam ne bo treba bati, da se ne bi za nami več glasila slovenska, jugoslovenska in slovanška pesem v umetniškem prednašanju v čast narodu in državi.

Zorko Prelovec, pevovodja Hubadove župe JPS in urednik »Zborov«.

Mednarodni pedagoški institut v Mainzu.

Starodavna trdnjava z burno 2000 letno zgodovino se bo preuredila v zavod za pedagoško narodov. Kakor je bila do letos simbol vojne in militarizma, tako bo služila odslej ideji miru in sprave.

Mesto Mainz leži ob levem bregu Rena nasproti izliva reke Main. Ze Rimljani so pred Kristusom utrdili to točko kot vojno oporišče in od tega časa je služila vedno vojnim svrham. Pogosto je menjal Mainz svoje gospodarje. Za Rimljani so mu zagospodovali Franki, a pozneje je bil izmenoma v francoskih in nemških rokah. Večkrat ga je doletelo razdejaje, toda vselej se je spet dvignil iz razvalin. Mirovna pogodba po svetovni vojni pa je zaključila vojaško kariero Mainza.

Vojašnica v trdnjavi se predeluje, da bodo ustvarjeni primerni prostori za pedagoški muzej, za predavalnice oziroma pedagoške delavnice ter za stanovanja, oziroma prenočišča vzgojiteljev, ki bodo hodili sem študirat. Program novega pedagoškega zavoda je obširen in globoko zasnovan: 1. ustanovitev mednarodnega pedagoškega muzeja, 2. študiranje primerjalne pedagogike in 3. go-

jitev osebnih stikov med vzgojitelji. Muzej je zamišljen kot stalna razstava vsega, kar se tiče vzgoje in pouka, to je knjig, učil, opreme, učnih načrtov, tabel, statistik itd. Sproti se bo izpopolnjeval z vsemi novimi pridobitvami iz vsega sveta. Vsaka država dobi svojo posebno dvorano; šest jih že pripravlja svoje prostore. Muzej bo dajal gradivo za primerjalno pedagogiko.

Vse tri točke programa so v organični zvezi in bodo služile velikemu glavnemu smotru: svetovnemu miru. Zelo važno in koristno tej svrhi je to, da bodo romarji v to novo pedagoško Meko tudi stanovali v zavodu. S tem bo omogočeno čim bližje medsebojno spoznavanje.

Ustanovitelji tega zavoda, to je hessenska vlada in mesto Mainz, se zelo trudijo, da se kmalu dovršijo dela in da prične zavod delovati v smislu svojih plemenitih ciljev. Pridno iščejo stikov s šolskimi oblastmi drugih držav in pošiljajo propagatorje. S tem namenom je obiskal tudi g. prof. Läufer iz Mainza esperantsko društvo v Mariboru in je dal navedene informacije.

Splošne vesti.

— Moderna šola za tuberkulozne v Beogradu. Občinski svet v Beogradu je po prizadevanju enega najenergičnejših borcev proti jetiki, mestnega odbornika dr. Ljube Stojadinovića, sklenil, da ustanovi šolo pod milim nebom po načrtih dr. Stojadinovića samega in so tudi že zagotovljena sredstva za ureditve teh načrtov, tako da bo ta novost že popolnoma gotova za prihodnjo pomlad. Za šolo pod milim nebom je mestna občina dala razsežno, z drevjem zasajeno zemljišče ob osnovni šoli v Šumatovski ulici. Po odobrenem načrtu bo šola imela tri popolnoma odprte terase, vzdignjene nad neposredno okolico za 2 do 27 metra. Teraso imajo površino velikih šolskih sob: 65, 72 in 110 štirjakihih metrov, bodo zvezane med seboj, toda za slabega pol metra vzdignjene druga nad drugo. Ob slabem vremenu se šola preseli deloma v veliko lopo, deloma v razsežno šolsko sobo. Poleg učilnice bo prostor za garderobo, šolska pisarna in soba za ambulanco. — Šola pod milim nebom je namenjena slabotni šolski deci, ki je v večji meri naklonjena jetiki in bi ji daljšje bivanje v zaprtih šolskih prostorih moglo postati nevarno. Otroci bodo prihajali v šolo zju-

traj in ostanejo tu ves dan pod nadzorstvom učitelja in zdravnika. Pouk se bo vršil poleti in pozimi pod milim nebom in samo ob deževnem vremenu pod lopo ali v učilnici. V šolo se sprejme za začetek 40 do 50 otrok; pač najpotrebnejših, najslabnejših.

— Tovariše šolske upravitelje litijskega sreza vladno prošim, da blagovolijo takoj pobrati od krajin šolskih odborov in tovarišev članarino za Slovensko šolsko Matico à 40+3 Din ter jo poslati po nakaznici poštne prosto na šolsko upraviteljstvo v Litiji. Po naredbi ministrstva prosvete morajo biti vse šole članice Slovenske šolske Matice. — Poverjenik Rostohar.

— K članku »Rokotvorni tečaj v Mariboru« v zadnjem »Popotniku«: Mnogi tovariši in tovarišice, ki smo letos ali prejšnja leta obiskovali rokotvorni tečaj, ki ga skraj vsako leto prireja naš neumorni, delavni, v tej stroki velepriznani strokovnjak in iskren tovariš, g. ravnatelj Drago Humek, vemo, kakšen je namen temu tečaju, vemo, v koliko se je faktično pokazalo na vez med manualnim in duševnim udejstvovanjem pri tehniških uvajanjih v razne panoge ročnega dela, vemo najbolje, v koliko je to pri takem tečaju sploh možno. In pisec članka zahteva to še videti tudi na razstavi? Ali je morda to razstava šolskega dela učencev v

Udeležence tečaja za učiteljice gospodinjstvo-nadaljevalnih šol v Mali Loki. Slika, priobčena v prejšnji številki med po-

enem letu, ki edino lahko prikaže zahtevano sliko? Ali učitelj — zares pedagog ne išče in ne najde sam teh vezi med ročnim in duševnim udejstvovanjem? Ali je bil na tem tečaju ali le na razstavi? Potem: »In to, česar ni videl, je potem seve važnejše od tega, kar je videl«

NOVI ZVEZKI ZA OSNOVNE IN VIŠJE NARODNE ŠOLE.

Solskim upravljavstvom in učiteljstvu narodnih šol priporoča Učiteljska tiskarna, da nabavijo nove zvezke za osnovne šole za svoje šole in razrede, ker so ti zvezki izdelani po predpisih, kakor jih je ugotovila komisija v ministrstvu prosvete v Beogradu za sestavo enotnih zvezkov.

Zvezki so sledeči:

1. Lepopisnice z napisanimi vzorci. (Rjav ovitek.)
2. Lepopisnice brez napisanih vzorcev. (Rjav ovitek.)
3. Lepopisnice z napisanimi vzorci v cirilici. (Rjav ovitek.)
4. Okrogla pisava.
5. Pisanke in vežbanke. (Zelen ovitek.)
6. Vežbanke za računanje. (Moder ovitek.)
7. Risanke. (Siv ovitek.)

Vsi zvezki so izdelani iz najfinejšega pisalnega papirja ter opremljeni s pivnikom.

Solska upravljavstva in učiteljstvo naprošamo, naj opozore trgovce z zvezki, da naroče, ko jim poide zaloga dosedanjih zvezkov le nove vzorce, da bodo tako polagoma uvedeni v vse šole enotni zvezki.

Solska upravljavstva so prejela podoben prospekt in opis zvezkov.

Uvedite nove zvezke v svoje razrede! Z uvedbo teh zvezkov koristite tudi svojemu stanu, ker podpirate svoja stanovska podjetja!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Veliko število učiteljskega naraščanja v Dravski banovini. V letu 1930/31. je bilo diplomiranih na učiteljskih v Dravski banovini 200 učiteljic in 80 učiteljev. Službenih mest je v Dravski banovini vsako leto na razpolago največ 150. V letu 1929/30. ni bilo nobenih abiturientov, ker se je učiteljske razširilo v tem letu na pet letnikov.

Ali ste že naročili pravilnike k zakonu o narodnih šolah o zdravstvu in malo-

ročilom o tem tečaju, je predstavljala udeležence drugega ugodnega gospodinjstkega tečaja v Mariboru.

letnikov, ki so izšli v Učiteljski tiskarni leta 1931?

To je II. zvezek zbirke zakona o narodnih šolah, ki jo izdaje Učiteljska tiskarna. III. zvezek zbirke bo obsegal obči pravilnik k zakonu o narodnih šolah.

To zbirko mora imeti vsak učitelj in vsaka učiteljica!

Cena broš. 36 Din, vez. v platno 45 Din. Naročite po dopisnici v Učiteljski knjigarni, Franciška ulica 6.

Ge. šolski upravljavstvi!

Vaša narodna dolžnost. Vam nalaga, da se pripravite svoji novi nabavi, z rešenjem, o katerem pravi O. N. br. 46537/25. in O. S. br. 24398/30. odobrenih pomožnih učil v svojih šolah.

Po naredbi pr. 1. oddelka Dravske banovine obvezana je vsaka šola imeti vsaj 1 izvod tega učila.

Slike z Jadrana in Primorja

12 različnih umetniških del, ki so izšla v Primorju, izdanih po načelu slavnejših mojstrov prof. Čučuša, Kovačiča in Kruljau.

Znižana cena Din 296

razume se, da skupno 1 učno knjigo, zavirajo in poštnino. Slike so velike 45x60 cm in so pripravljene tako, da se jih lahko obesa na steno. Poleg tega, da so te lepe slike okras šolskih prostorov, so po razpisu ministrstva za vojno in mornarico D. br. 440/27 in ministrstva notranjih del J. B. br. 20495/31 najprimernejše sredstvo za uspešno propagando za naš Jadran.

Nudite otrokom pri nazornem pouku pitte spoznavanja prirodnih lepot našega morja in Primorja. Nudite v otrocih nacionalno zavest z dosego ljubezni do jugoslovenskega Jadrana.

Oskrbio šol v Dravski banovini vrši samostojno Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani

OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7
priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga prvovrstnih čeških, nemških in angleških tovarov. Državni nameštenci dobe bogo tudi na obroke proti predložitvi legitimacij.

in slabim občutjem ter s pozitivnostjo in negacijo! Potemtakem le ni moglo biti naše delo resnično genialno?, to boš že kako presodil! Morda pa sva prišla s svojo skromnostjo navzkriž s stališčem dandanašnjih dni in ljudi?

Pa za Tvojega »Doktorja Mahála« mi je tudi resnično žal, da ga hočejo tako zapostaviti (slaba beseda?). Moj bog, toliko »dobrega« je že storil ljudem, da so zašli izdelki njegove trdke celo v našo preprosto vas... in sedaj nočejo nekateri njegovega spomina niti na papirju. Meni pa se le zdi, da je slavni »Doktor Mahála« v vzgojnem in zabavnem oziru več storil in dosegel kakor armada profesionalnih vzgojiteljev iz stare in nove šole. Vidiš... in zato sem mu tudi prisodil tako dobro mesto v svoji zbirki! Mislim, da me zato ne boš tiral v obup! No, sicer si pa bil na ime Lenke Medlovčič razmeroma prav dobro pohvaljen in to Ti menda zaleže za vse drugo, samo oprosti — Tvoj jezik? Tudi v zadnjem pismu se opravičuješ glede jezika! Pri tem pa seve ne jemljem v pretres jezika in sloga najinega ocenjevalca! Sicer si pa o tem sam dal svojo besedo v zadnjem pismu.

In tudi to Ti ne gre v glavo, da so Tvojega »Martina Vojaka« postavili v — pravljico kakor Hudalesovega Škopjenka? Jurančičevega Kozjaka. Morda si me pa Ti, moj dragi sodružnik, bog ve iz kakšnega razloga pošteno potegnil za resnico... in sodeč po ocenjevalcih besedah »sta pravljici« se mi zdi, da je bil tisti Tvoj otrok le — pravično bitje, čeprav je hodil k Tebi v šolo. Če ima prav naš ocenjevalec, mi seve razložiš v prihodnjem pismu in tedaj

— »Solski radio«. Upraviteljstva in ravnateljstva osnovnih, meščanskih, srednjih in strokovnih šol dobe knjigo »Solski radio« na ogled. Ker je knjiga potrebna vsaki učiteljski knjižnici in cena nizka, naj jo naroče za šole. Glej današnji inserat!

SAMOPOMOČ ZA OTROKE

je naša važna gospodarsko-socialna ustanova, ki sprejema vse zdrave učiteljske otroke od dovršenega 3. do 19. leta.

Samopomoč za otroke izplačuje zavarovanec ob polnoletnosti odpravnine.

Samopomoč za otroke plača v primeru zavarovančeve smrti posmrtnino njegovim postavnim dedičem.

Samopomoč za otroke skrbi torej našim otrokom za doto, ki bi jo mi sami le težko prihranili. Tako pa zbiramo po malem od meseca do meseca.

Samopomoč za otroke nam v primeru otrokove smrti prihrani vsaj gmotne žrtve.

Samopomoč za otroke je še mlada ustanova in res je njena letošnja posmrtnina še nizka. Na nas samih pa je, da jo dvignemo gmotno na ono višino, na kateri je danes naša Učiteljska samopomoč.

Tovariši, tovarišice! Dolžnost napram sebi in svoji družini ste storili, ko ste postali člani Učiteljske samopomoči in poskrbeli za slučaj svoje smrti. Storitve to dolžnost tudi sedaj, saj gre za kri vaše krvi, za kost vaše kosti. Pišite še danes po prijavnice na naslov: Lavrič Pavel, načelnik Samopomoči za otroke v Ljubljani, Dunajska cesta 17/1.

Preproge: banovinske tkalnice iz Sarajeva daje vsem gg. državnim uradnikom in penzionistom na 18 mesečnih obrokov.

Sukno: angleško in češko platno proti najugodnejšemu mesečnemu odplačevanju.

„BRADFORD“

Ljubljana, Šelenburgova 7

Na zahtevo enaj odjemalca pošilja zastopnika s kompletno zbirko v vsak kraj in na stanovanje. Ogled prost — nakup neobvezen.

Osebné zadeve

—i Premestitve učiteljstva. Z odlokom ministrstva prosvete so premeščeni: Marija Mahnič iz St. Jurija v Cerklje ob Krki, Hilda Klun iz Makol k Sv. Juriju ob Pesnici, Rudolf Zupančič iz St. Ilje v Slov. goricah v Črncovo vas, Ljudmila Zupančič-Kovač iz Sladke gore v Črncovo vas, Srečko Gostinčar iz Sromelj v Dvorsko vas, Bela Horvat iz Pincev v Krog, Marija Horvat-Röck iz Dolnje Lendave v Krog, Milena Saksida iz Cerklj v Ljubno, Miroslav Viher iz Benice v Loke pri St. Juriju ob Taboru, Pavla Obrat Grobin iz Črne v Kamnico, Pavlina Strehovec iz Male Nedelje v Poljane nad Škofjo Loko, Lucija Bajec iz Dobja v Prihovo, Hilda Krušič iz St. Vida v Vodice, Pavla Fras iz Marenberga v Maribor, Vida Gostinčar-Klun iz Sromelj v Dvorsko vas, Milan Štraus iz Križevcev v Dobovo pri Celju, Ana Ivančič iz Fikšincev k Sv. Urbanu pri Ptuj, Elizabeta Kac iz Dobrovnika v St. Ilj pri Velenju, Martin Sreč iz Doline v Tišino, Jospina Sreč-Zupan iz Doline v Tišino, Božena Muc iz Špitaliča v Vitanje, Vida Jaklič iz Grosuplja v Gerlinec, Milena Koderman iz Laškega v Tepanje, Vilko Frohm iz Hodoša v Čemšenik, Rudolf Števančec iz Šalovcev v Koprivnico, Helena Petje-Sedej iz Sv. Jakoba ob Savi v Hajdino, Gabrijela Pukmajster iz Sv. Marjete v Blanco, Franciška Bratanič iz Ormoža v Konjice, Helena Prebešek-Čuček iz Gerlinec v Dev. Mar. Brezje, Ivan Slavec iz Kozjega v Laško, Janko Lešnik iz Hajdine v Ptuj-okolica, Jadviga Smolnikar iz Pešice

v Slovenjgradec, Matilda Kuntih iz Trave v Mirno, Leopoldina Metlika-Merala iz Kočevja k Sv. Jakobu ob Savi, Karol Čepregi iz Martjanec v Kalobje, Ljudevit Tamari iz Dolnje Lendave v Špitalič, Olga Pečnik iz Guštanja na Tolsti vrh, Viktor Porenta iz St. Vida nad Ljubljano v Vitanje, Karol Berdan iz Pečarovec k Sv. Jakobu v Slov. goricah, Cezar Sanein iz Mirne v Trebelno, Mara Sanein-Bunc iz Mirne v Trebelno, Marjeta Hajdn iz Doline v Križevce, Elizabeta Kert-Zega iz Tolstega vrha v Središče, Ignacij Petje iz Sv. Jakoba ob Savi v Hajdino pri Ptuj, Ana Hirsman iz Dev. Mar. v Polju na Javorje, Olga Čotar iz Sv. Barbare v Velenje in Ivo Mihelič iz Javorja v Selee nad Škofjo Loko, Zora Ribarič iz Maribora v Kastav, Antonija Pungartnik iz St. Ilje v Maribor, Marija Polak iz Ponikve v Ljubljano, Ivan Perenič iz Vodice na Jesenice, Vladimir Erat iz Maribora v Sarajevo, Doroteja Belinger-Janežič iz Kočevja v Zemun, Gabrijel Janežič iz Škofje Loke v Kočevje, Peter Matijašević iz Ljubljane v Zagreb, Bogdana Dokler iz Koroške Bele na meščansko šolo v Zgornjo Šiško in Franja Bernot-Golob, učiteljica na Dobrovi pri Ljubljani, k narodnemu gledališču v Ljubljani.

Učiteljski pravnik.

—š Periodični poviški in prijave za nakazilo istih. Uradniški zakon z dne 31. marca 1931. določa v § 21., da se dele prejemki uradnikov na plačo, položajno doklado ter osebno in rodbinsko draginski doklado.

Po § 46. uradniškega zakona se določijo s posebnim zakonom število mest po zvanjih in njihovih skupinah.

Iz nižje v višjo skupino je mogoče napredovati le, če je v višji skupini izpraznjeno mesto.

Po § 49 uradniškega zakona mora prebiti uslužbenec v X in IX. skupini 4 efektivna leta, v VIII., VII., VI., V. in IV./2. pa 3 efektivna leta, da dobi pravico za napredovanje v višjo skupino. N. pr. N. N. je bil postavljen v bivšo II/4 skupino z odlokom ministrstva prosvete O. N. br. 20.909 z dne 16. avgusta 1925. in je bil preveden dne 1. aprila 1931. po uradniškem zakonu iz leta 1931. v IX. skupino s 1. period. poviškom, ker je prebil do dneva prevredbe v tej skupini 5 let, 7 mesecev in 15 dni efektivne službe. Po § 249. ustreza II/4. skupina sedanj. IX. skupini in se v tem primeru računa doba v skupini tako kakor da bi bil uslužbenec postavljen v sedanjo skupino takrat, ko je napredoval v izvestno prejšnjo skupino. Uslužbenec, ki ga tu navajamo, je torej prebil v IX. skupini dobo, ki jo zahteva § 49. uradniškega zakona za napredovanje v višjo skupino in si je pridobil pravico za napredovanje v VIII. skupino (navzgor).

Ker je pa mogoče napredovati le na izpraznjeno sistemizirano mesto, katerega pa recimo zanj sedaj ni, ima ta uslužbenec pravico, da napreduje (na desno), t. j. da se mu uradno prizna 2. periodični povišek plače s 1. septembrom 1931., ker je prebil 6 let v skupini.

Uslužbenec, ki je prebil v svoji skupini 3, 6, 9 let, a ne more zaradi neizpraznjenega mesta napredovati v višjo skupino, napreduje po vsakih 3 letih avtomatično na desno, t. j. v plačo s periodičnim poviškom (§ 52.), in sicer vselej s 1. dnem prihodnjega meseca po mesecu, v katerem je izpolnil 3, 6, 9 let službe v skupini, računajoč od datuma dekreta. Poudarjamo, da nimajo od 1. aprila 1931. dalje službena leta nikakega vpliva niti za napredovanje po skupinah niti za periodične poviške, temveč samo za pokojnino. Za vsa napredovanja pridejo v poštev le leta, ki jih je uslužbenec prebil v sedanji skupini, n. pr. II./2. = VII. skupina od dneva dekreta, ko je napredoval v to skupino (§§ 49., 52., 253. in 255. uradniškega zakona = glej Ročni katalog str. 61.).

Z ozirom na to naj se nihče ne sklicuje, da ima gotovo število službenih let in da prosi na podlagi tega za napredovanje, odnosno da prijavlja periodski povišek. Pravilno navedbo za napredovanja po skupinah vsebuje obrazec prošnje, ki ga dobite v Učiteljski knjižnici; za prijavo periodskih poviškov pa naj vsakdo izpolni gornji del tablice »Moji prejemki«, ki je bila priložena Ročnemu katalogu za šolsko leto 1931/32, in bo na jasnem, kdaj naj prijavi svojemu neposrednemu starejšini dospelost periodskega poviška. — Glede prijav periodskih poviškov je izdala kraljevska banska uprava okrožni razpis in se po njem ravna. Za vsakega prijavljenca je priključiti: a) izvod iz »Uslužb. lista«, b) overovljen prepis dekreta o zadnjem napredovanju in c) overovljen prepis prevedbene listine po uradniškem zakonu iz leta 1931. Kako je izpolniti prijavo, kaže primer na 60.—61. strani Ročnega kataloga. Predmetno tiskovino je založila Učiteljska tiskarna.

Kakor doznavamo, se založi v kratkem tiskovino »Pregled dospelosti periodičnih poviškov...« ki bo gotovo olajšala neposrednim starejšinam evidenco in jih opozarjala na redno predlaganje prijav, če bodo hranili izpolnjeno tiskovino na vidnem mestu ali v mapi pri plačilnih seznamih.

Potrebščine za šolska ročna dela

Za g. učiteljice 10% popust.

L. Putan - Celje

LISTEK

Literarno pismo.

Dragi prijatelj in sodružnik!

Tako otožno je bilo Tvoje zadnje pismo. Že vem zakaj: solnce že sije močno posev in zunaj leži nemirna jesen z viharji in dežjem. Pa še nekaj je potrla Tvoja dobro voljo v hudo gorje: kritika, kritika... Da, tudi meni ni prav, ker so s Teboj zadeli tudi mene, uboga urednika. Saj mi vendar dovoliš in mi ne šteješ v zlo, da podelim v tem pismu vsaj malo tolažbe Tebi in sebi! Morda odmakneva potem goro žalosti od naju, še preden bo konec te otožne jeseni in umirajočih dni...

Kakor si velik prijatelj mladinske književne besede, pa vendar ne moreš verovati, da bi bilo velezaslužno delo naše Mladinske Matice »akt genialnosti«. Vidiš, jaz tudi ne, to pa iz enostavnega razloga, ker se z genialnostjo dele samo »božji izvoljenci«, mi odborniki in polodborniki Mladinske Matice pa smo doslej še samo navadni zemljani in kar smo doslej dobrega storili na to ali ono stran, je bilo prav za prav samo kosček dobre volje, ki je več tisoč kilometrov daleč od genialnosti. Najmanj pa sva se midva kdaj potegovala za tako visokimi tendencami: Ti kot sodružnik in jaz kot urednik s svojo mislijo... Toda, dragi prijatelj, temu se nič ne čudiš, da se dandanes stavijo tudi »akti genialnosti« pod kritiko na merila in se potem presojaajo z dobrim

Učiteljska tiskarna priporoča nove zvezke vsem osnovnim in viš. narodnim šolam.